

Sygn. akt I C 332/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2019 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Izabela Kosińska-Szota

Protokolant: stażysta Kamila Kupiec

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2019 roku w Kłodzku

na rozprawie

sprawy z powództwa Powiatu (...) (...) w K.

przeciwko R. F. i W. F.

o zapłatę 19 372,50 zł

I. zasądza solidarnie od pozwanych R. F. i W. F. na rzecz strony powodowej Powiatu (...) (...) w K. kwotę 14 872,50 zł (czternaście tysięcy osiemset siedemdziesiąt dwa złote 50/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 20 czerwca 2018 roku;

II. oddała dalej idące powództwo;

III. zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz strony powodowej kwotę 3 016,09 zł (trzy tysiące szesnaście złotych 09/100) tytułem kosztów procesu.

(...)

UZASADNIENIE

Strona powodowa Powiat (...) – Z. w K. wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych W. F. i R. F. kwoty 19 372,50 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 20 czerwca 2018 r. i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że pozwani zobowiązali się na podstawie umowy z 24 marca 2017 r. do wykonania na rzecz powoda dokumentacji technicznej, do dnia 30 września 2017 r., następnie termin wykonania umowy został przesunięty na podstawie dwóch aneksów do 30 marca 2018 r., jednak pozwani nie wykonali zadania. Strona powodowa podała, że wyznaczyła pozwanym dodatkowy termin wykonania umowy pod rygorem odstąpienia od umowy i pismem z dnia 28 maja 2018 r. odstąpiła od umowy i wezwała do zapłaty kary umownej w wysokości 30 % wynagrodzenia umownego z przyczyn, za które odpowiada wykonawca.

Od wydanego przez referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w Kłodzku nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwani wnieśli sprzeciw zaskarżając do w całości i wnieśli o oddalenie powództwa kwestionując powództwo co do zasady i co do wysokości lub o miarkowanie naliczonych kar umownych na podstawie art.484 § 2 k.c. Pozwani podnieśli, że przedmiot zamówienia został przez nich w znacznej części wykonany, o czym powód był informowany, a ponadto opóźnienia w realizacji zadania nie wynikały z winy pozwanych lecz z wydłużonego

czasu uzyskiwania niezbędnych decyzji i uzgodnień, o czym również powód był informowany. Pozwani wskazali, że ze względu na trudną sytuację finansową firmy nie byli w stanie odebrać wykonanych na ich zlecenie map do celów projektowych co uniemożliwiało oddanie kompletnej dokumentacji powodowi. Pozwani wskazali, że zwrócili się z propozycją ugodowego rozwiązania problemu, lecz odpowiedź powoda była negatywna. Pozwani podnieśli także, iż po odstąpieniu od umowy strona powodowa wystąpiła ponownie z przetargiem informując, że jest w posiadaniu niezbędnych map do celów projektowych, a następnie przetarg został unieważniony z uwagi na ofert, które znacznie przewyższały kwotę, którą dysponował powód. Zdaniem pozwanych zgoda na zawarcie porozumienia umożliwiłaby pozwany dokończenie zadania, a powodowi realizację inwestycji.

W piśmie z dnia 12 kwietnia 2019 r. strona powodowa podtrzymała swoje stanowisko podnosząc dodatkowo, że przedkładana stronie powodowej dokumentacja została sporządzona na nieaktualnych mapach, ponieważ mapy dla celów projektowych nie zostały przez pozwanych odebrane od geodety.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 marca 2017 r. Powiat (...) – Z. w K. będący zamawiającym i W. F. i R. F. jako wykonawcy zawarli umowę nr (...), której przedmiotem było wykonanie dokumentacji technicznej dla zadania pn.: P. drogi powiatowej nr (...) B. – D. – R. – dokumentacja techniczna. Zakres umowy obejmował wykonanie projektu budowlano – wykonawczego w wersji papierowej i elektronicznej, szczegółowej specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót w wersji papierowej i elektronicznej, kosztorysu inwestorskiego, ofertowego oraz przedmiaru robót wersji papierowej i elektronicznej i projektu docelowej organizacji ruchu na drodze w wersji papierowej i elektronicznej. Dokumentacja miała być kompletna pod względem uzyskania pozwolenia na budowę. Termin wykonania zadania określono na 30 września 2017 r. Zamawiający zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia w kwocie 64 575 zł brutto, która uwzględniała wszystkie wymagane opłaty i koszty niezbędne do zrealizowania przedmiotu umowy, bez względu na okoliczności i źródła ich powstania. W umowie strony zastrzegły, w razie niewykonania albo nienależytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy kary umowne. Z § 5 ust 2 umowy wynikało, że wykonawca będzie zobowiązany zapłacić zamawiającemu karę umowną w przypadku m. in. odstąpienia od umowy przez zamawiającego z przyczyn za które wykonawca ponosi odpowiedzialność w wysokości 30 % wynagrodzenia umownego brutto określonego w § 3 pkt 1 umowy.

Dowód: umowa nr (...) – k.8

Aneks nr (...) z dnia 21 września 2017 r. zmieniono termin wykonania zadania na 15 grudnia 2017 r., a następnie aneksem nr (...) z dnia 14 grudnia 2017 do przedmiotowej umowy termin ten określono na 30 marca 2017 r.

Dowód: aneks nr (...) i aneks nr (...) – k.9 i 9 verte

W dniu 16 października 2017 r. pozwani przekazali stronie powodowej dokumentację w postaci projektu budowlanego, specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót, przedmiaru robót, kosztorysu inwestorskiego i ofertowego. Strona powodowa poinformowała pozwanych, że przekazana dokumentacja nie spełnia wymagań i wskazała na posiadane przez dokumentację braki, m. in z wymaganiami w zakresie obowiązującego prawa.

Dowód:

pismo pozwanych z dnia 16.10.2017 r. – k.57

pismo powoda z dnia 19.10.2017 r. – k.58

zeznania świadka D. K. – k.61

W dniu 25 maja 2018 r. pozwani zwrócili się z prośbą o wydłużenie dodatkowego terminu dostarczenia dokumentacji do 4 czerwca 2018 r. pozwani wskazali, że na decyzje środowiskowe oczekiwali zamiast przewidywanych 3 miesięcy, 5 miesięcy (od stycznia do maja), zaś uzyskanie opinii branżowych trwa już ponad 3 miesiące (oczekują uzgodnień z (...)

Sp. z o.o.). Ponadto pozwani wskazali, że mapy do celów projektowych zostały opracowane, jednak zostaną wydane po uregulowaniu należności za usługę w kwocie 15 000 zł brutto, a pozwani taką kwotą nie dysponowali.

Dowód: pismo pozwanych z dnia 25.05.2018 r. – k.22 - 23

Pismem z dnia 28 maja 2018 r. strona powodowa odstąpiła od umowy nr (...) z powodu jej niewykonania przez pozwanych w terminie do 30 marca 2018 r., jak również w dodatkowym terminie wyznaczonym przez powoda do 25 maja 2018 r. Jednocześnie strona powodowa przesłała pozwanym notę księgową nr (...) na kwotę 19 372,50 zł tytułem kary umownej płatną w terminie 14 dni od daty jej otrzymania. Pozwanym doręczono te dokumenty w dniu 5 czerwca 2018 r.

Dowód:

pismo powoda z dnia 28.05.2018 r.- k.10

nota księgowa nr (...) – k.11

potwierdzenie odbioru – k.12

Po odstąpieniu od umowy strony prowadziły jeszcze negocjacje. Pozwani okazywali, iż wykonali część prac, ale nie wykonali ich na mapach do celów projektowych.

Dowód: zeznania świadka D. K. – k.61

Strona powodowa zakupiła od geodety mapy do celów projektowych zamówione przez pozwanych za cenę 15 000 zł.

Okoliczność bezsporna

W dniu 22 czerwca 2018 r. pozwani e-mailem przesłali stronie powodowej propozycje porozumienia dotyczącą kontynuowania opracowania dokumentacji, po cofnięciu oświadczenia strony powodowej o odstąpieniu od umowy, zapłaty przez zamawiającego 20 000 zł brutto za mapy bezpośrednio biuro geodezyjnemu, określeniu ostatecznej wartości umowy na kwotę 38 117,50 zł i określeniu terminu do dostarczenia dokumentacji na 14 dni od podpisania porozumienia.

Dowód: pismo z dnia 21.06.2018 r. z propozycją porozumienia – k.24 – 28

Strona powodowa zamieściła w dniu 16 lipca 2018 r. zapytanie ofertowe dotyczące wykonania tej samej dokumentacji projektowej, przy czym zamawiający wskazał, że posiada aktualną mapę do celów projektowych. Strona powodowa unieważniła postępowanie prowadzone w ramach zapytania ofertowego, ponieważ przeznaczyła na to zadanie kwotę 49 575 zł, zaś w terminie wpłynęły dwie oferty na kwotę 129 150 zł i 74 046 zł.

Dowód:

zapytanie ofertowe z 16.07.2018 r. – k.29 – 33

informacja o unieważnieniu postępowania z dnia 26.07.2018 r. – k.49

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie co do kwoty 15 872,50 zł.

Sąd dokonał ustalenia stanu faktycznego w oparciu o dowody z dokumentów przedłożonych przez strony, które nie były kwestionowane co do ich prawdziwości i autentyczności, a ponadto na podstawie dowodu z zeznań świadka D. K..

Przepis art.492 k.c. stanowi: jeżeli uprawnienie do odstąpienia od umowy wzajemnej zostało zastrzeżone na wypadek niewykonania zobowiązania w terminie ściśle określonym, strona uprawniona może w razie zwłoki drugiej strony odstąpić od umowy bez wyznaczenia terminu dodatkowego. To samo dotyczy wypadku, gdy wykonanie zobowiązania przez jedną ze stron po terminie nie miałyby dla drugiej strony znaczenia ze względu na właściwości zobowiązania albo ze względu na zamierzony przez nią cel umowy, wiadomy stronie będącej w zwłoce.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika jednoznacznie, że pozwani nie wywiązali się z umowy zawartej w dniu 24 marca 2017 r., ponieważ do dnia 30 marca 2018 r., zgodnie z umową, ani do dnia 25 maja 2018 r. wyznaczonego jako termin dodatkowy na wykonanie umowy, nie przedłożyli dokumentacji technicznej dla realizacji przyjętego zadania w zakresie wskazanym w § 1 ust. 3 umowy. Pozwani nie udowodnili zgodnie z wymogami art. 6 k.c., jak też art.232 zd.1 k.p.c., że do niewykonania umowy nie doszło z ich winy. Pozwani twierdzili jedynie, że termin realizacji umowy wydłużył się, ponieważ zamiast 3 miesięcy oczekiwali 5 miesięcy na decyzje środowiskowe, a przez 3 miesiące oczekiwali na opinie branżowe, co wynika z pisma z dnia 25 maja 2018 r., które do daty pisma nie były wydane. Uszło jednak uwadze pozwanych, że nie wykazali dlaczego tak późno wystąpili o decyzje środowiskowe, ponieważ z pisma wynika, że na ich wydanie czekali od stycznia do maja. Pozwani nie przedłożyli żadnego dowodu, z którego wynikałoby, że mimo obowiązywania umowy od 24 marca 2017 r. wystąpienie o wydanie decyzji środowiskowych dopiero w styczniu 2018 r. było uzasadnione określonym tokiem postępowania przy sporządzaniu dokumentacji projektowej. Zdaniem Sądu, pozwani jako profesjonaliści podpisując umowę nr (...) godzili się na termin realizacji umowy określony pierwotnie na dzień 30 września 2017 r., musieli więc wiedzieć, jakie czynności będą musieli podjąć i ile czasu zajmą im nie tylko prace bezpośrednio związane z projektowaniem, ale i uzyskaniem odpowiednich decyzji i innych dokumentów dla celów projektowych. Ponadto, bez znaczenia dla sprawy jest kwestia złej sytuacji finansowej pozwanych, którzy nie byli w stanie zapłacić geodecie za opracowanie map dla celów projektowych. Pozwani znali swe obowiązki określone w umowie i jako zajmujący się tego typu działalnością powinni byli w niezbędnym zakresie znać obowiązujące przepisy dotyczące wymagań dokumentacji niezbędnej do uzyskania pozwolenia na budowę. Taki obowiązek nakładał na pozwanych zapis w umowie, iż dokumentacja powinna być kompletna pod względem uzyskania pozwolenia na budowę, a do tego niezbędnymi dokumentami były rzeczony mapy. Z umowy też wynika, że kwestia rozliczenia należności ze stroną powodową za mapy do celów projektowych, na których pozwani mieli opracować projekt budowlano - wykonawczy nastąpi dopiero poprzez zapłatę wynagrodzenia. Zwrócić należy uwagę, że termin realizacji umowy wyniósł ostatecznie 14 miesięcy, a pierwotnie wynosił 6 miesięcy i 6 dni. Pozwani nie wykazali, jakie przyczyny spowodowały niewywiązanie się z umowy z dnia 24 marca 2017 r. Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka D. K. wskazującego, że przełożone przez pozwanych dokumenty w dniu 16 października 2017 r. zostały sporządzone na nieaktualnych mapach, wszak mapy dla celów projektowych nie zostały przez pozwanych odebrane od geodety. Zeznania te są spójne z okolicznościami, które powołali sami pozwani podnosząc, że nie odebrali map dla celów projektowych ze względu na złą sytuację finansową firmy.

Z tych względów odstąpienie przez stronę powodową od umowy było zasadne w kontekście przepisu art.492 k.c. i art.471 k.c. W związku z tym strona powodowa mogła skorzystać z uprawnienia określonego w § 5 ust. 2 pkt c umowy nr (...) i zażądać zapłaty kary umownej.

Zgodnie z przepisem art.484 § 1 k.c. w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły. W § 2 tego artykułu wskazano zaś, że jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana.

Strona powodowa obliczyła wysokość kary umownej jako 30 % z kwoty wynagrodzenia umownego wynoszącego 64 575 zł, tj. na kwotę 19 373,50 zł. Pozwani wystąpili o miarkowanie tej kary. Z tego względu rozstrzygnąć należało, czy zachodzą przesłanki do miarkowania kary umownej.

Wskazać należy, że faktem bezspornym między stronami był zakup przez stronę powodową od geodety mapy do celów projektowych zamówionych uprzednio przez pozwanych za 15 000 zł brutto. Kwota ta - gdyby umowa została przez

pozwanych wykonana, a mapy po uiszczeniu za nie należności przez pozwanych - zostałyby pozwany zapłacona w wynagrodzeniu umownym. Zasadnym więc było odliczenie od wynagrodzenia umownego stanowiącego podstawę obliczenia kary umownej kwoty 15 000 zł, bo w takim zakresie w istocie strona powodowa skorzystała z wykonanych prac przez pozwanych i następnie od tej różnicy obliczenie kary umownej ($64\,575\text{ zł} - 15\,000\text{ zł} = 49\,575\text{ zł} \times 30\%$), co daje kwotę 14 872,50 zł. Zwrócić należy uwagę, że w zapytaniu ofertowym strona powodowa wskazała, że posiada mapy do celów projektowych, a z informacji o unieważnieniu przetargu wynika, iż strona powodowa przeznaczyła ma zadanie pn. Przebudowa drogi powiatowej nr (...) kwotę 49 757 zł, co po zsumowaniu z ceną za mapy daje kwotę wynagrodzenia z umowy nr (...). Kwota kary umownej dochodzonej pozwem obliczona od 64 575 zł, w sytuacji, gdy w wynagrodzeniu tym zawierała się należność za zamówione mapy, co stanowiło 23 % wartości całego wynagrodzenia, w ocenie Sądu jest rażąco wygórowana. Zwrócić należy uwagę, co podnosili pozwani, że w zapytaniu ofertowym strona powodowa informowała, że posiada aktualną mapę do celów projektowych. Wynika to również z zeznań świadka D. K..

Z tego względu Sąd zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz strony powodowej kwotę 14 872,50 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 20 czerwca 2018 r., zgodnie z przepisem art.481 k.c., ponieważ termin 14 – dniowy wyznaczony do zapłaty kary umownej liczony od daty doręczenia pisma z dnia 28 maja 2018 r. w dniu 5 czerwca 2018 r. upływał 19 czerwca 2018 r. W pozostałej części powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na mocy art.100 k.p.c. stosunkowo je rozdzielając. Strona powodowa wygrała proces w 77 %. Poniesione przez nią koszty procesu to 300 zł opłaty sądowej, 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i 3 600 zł kosztów zastępstwa procesowego, łącznie 3 917 zł x 77%, co daje kwotę 3 016,09 zł, którą należało zasądzić od pozwanych solidarnie.